

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari

1-maxsus
son (6-jild)

2026

SCIENCEPROBLEMS.UZ

**IJTIMOIIY-GUMANITAR FANLARNING
DOLZARB MUAMMOLARI**

№ S/1 (6) – 2026

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

TOSHKENT-2025

BOSH MUHARRIR:

Isanova Feruza Tulqinovna

TAHRIR HAY'ATI:

07.00.00- TARIX FANLARI:

Yuldashev Anvar Ergashevich – tarix fanlari doktori, siyosiy fanlar nomzodi, professor;

Mavlanov Uktam Maxmasabirovich – tarix fanlari doktori, professor;

Xazratkulov Abror – tarix fanlari doktori, dotsent;

Tursunov Ravshan Normuratovich – tarix fanlari doktori;

Xolikulov Axmadjon Boymahmatovich – tarix fanlari doktori;

Gabrielyan Sofya Ivanovna – tarix fanlari doktori, dotsent;

Saidov Sarvar Atabullo o'g'li – katta ilmiy xodim, Imom Termiziy xalqaro ilmiy-tadqiqot markazi, ilmiy tadqiqotlar bo'limi.

08.00.00- IQTISODIYOT FANLARI:

Karlibayeva Raya Xojabayevna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Nasirxodjayeva Dilafruz Sabitxanovna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Ostonokulov Azamat Abdukarimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Arabov Nurali Uralovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent;

Azizov Sherzod O'ktamovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent;

Xojayev Azizxon Saidaloxonovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent

Xolov Aktam Xatamovich – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent;

Shadiyeva Dildora Xamidovna – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b.;

Shakarov Qulmat Ashirovich – iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.;

Jabborova Charos Aminovna - iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).

09.00.00- FALSAFA FANLARI:

Hakimov Nazar Hakimovich – falsafa fanlari doktori, professor;

Yaxshilikov Jo'raboy – falsafa fanlari doktori, professor;

G'aybullayev Otabek Muhammadiyevich – falsafa fanlari doktori, professor;

Saidova Kamola Uskanbayevna – falsafa fanlari doktori;

Hoshimxonov Mo'min – falsafa fanlari doktori, dotsent;

O'roqova Oysuluv Jamoliddinovna – falsafa fanlari doktori, dotsent;

Nosirxodjayeva Gulnora Abdukaxxarovna – falsafa fanlari nomzodi, dotsent;

Turdiyev Bexruz Sobirovich – falsafa fanlari doktori (DSc), Professor.

10.00.00- FILOLOGIYA FANLARI:

Axmedov Oybek Saporbayevich – filologiya fanlari doktori, professor;

Ko'chimov Shuxrat Norqizilovich – filologiya fanlari doktori, dotsent;

Hasanov Shavkat Ahadovich – filologiya fanlari doktori, professor;

Baxronova Dilrabo Keldiyorovna – filologiya fanlari doktori, professor;

Mirsanov G'aybullo Qulmurodovich – filologiya fanlari doktori, professor;

Salaxutdinova Musharraf Isamutdinovna – filologiya fanlari nomzodi, dotsent;

Kuchkarov Raxman Urmanovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent v/b;

Yunusov Mansur Abdullayevich – filologiya fanlari nomzodi;

Saidov Ulugbek Aripovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent;

Qodirova Muqaddas Tog'ayevna - filologiya fanlari nomzodi, dotsent.

12.00.00- YURIDIK FANLAR:

Axmedshayeva Mavlyuda Axatovna – yuridik fanlar doktori, professor;

Muxitdinova Firyuza Abdurashidovna – yuridik fanlar doktori, professor;

Esanova Zamira Normurotovna – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan yurist;

Hamroqulov Bahodir Mamasharifovich – yuridik fanlar doktori, professor v.b.,;

Zulfiqorov Sherzod Xurramovich – yuridik fanlar doktori, professor;

Xayitov Xushvaqt Saparbayevich – yuridik fanlar doktori, professor;

Asadov Shavkat G'aybullayevich – yuridik fanlar doktori, dotsent;

Ergashev Ikrom Abdurasulovich – yuridik fanlari doktori, professor;

Utemuratov Maxmut Ajimuratovich – yuridik fanlar nomzodi, professor;

Saydullayev Shaxzod Alixanovich – yuridik fanlar nomzodi, professor;

Hakimov Komil Baxtiyarovich – yuridik fanlar doktori, dotsent;

Yusupov Sardorbek Baxodirovich – yuridik fanlar doktori, professor;

Amirov Zafar Aktamovich – yuridik fanlar doktori (PhD);

Jo'rayev Sherzod Yuldashevich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent;

Babadjanov Atabek Davronbekovich – yuridik fanlar nomzodi, professor;

Normatov Bekzod Akrom o'g'li — yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori;

Rahmatov Elyor Jumaboyevich — yuridik fanlar nomzodi;

13.00.00- PEDAGOGIKA FANLARI:

Xashimova Dildarxon Urinboyevna – pedagogika fanlari doktori, professor;

Ibragimova Gulnora Xavazmatovna – pedagogika fanlari doktori, professor;

Zakirova Feruza Maxmudovna – pedagogika fanlari doktori;

Kayumova Nasiba Ashurovna – pedagogika fanlari doktori, professor;

Taylanova Shoxida Zayniyevna – pedagogika fanlari

doktori, dotsent;

Jumaniyozova Muhayyo Tojiyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent;

Ibraximov Sanjar Urunbayevich – pedagogika fanlari doktori;

Javliyeva Shaxnoza Baxodirovna – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD);

Bobomurotova Latofat Elmurodovna — pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).

19.00.00- PSIXOLOGIYA FANLARI:

Karimova Vasila Mamanosirovna – psixologiya fanlari doktori, professor, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Hayitov Oybek Eshboyevich – Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti, psixologiya fanlari doktori, professor

Umarova Navbahor Shokirovna– psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti, Amaliy psixologiyasi kafedrasini mudiri;

Atabayeva Nargis Batirovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent;

Shamshetova Anjim Karamaddinovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent;

Qodirov Obid Safarovich – psixologiya fanlari doktori (PhD).

22.00.00- SOTSIOLOGIYA FANLARI:

Latipova Nodira Muxtarjanovna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri;

Seitov Azamat Po'latovich – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti;

Sodiqova Shohida Marxaboyevna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston xalqaro islom akademiyasi.

23.00.00- SIYOSIY FANLAR

Nazarov Nasriddin Ataqulovich –siyosiy fanlar doktori, falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent arxitektura qurilish instituti;

Bo'tayev Usmonjon Xayrullayevich –siyosiy fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri.

OAK Ro'yxati

Mazkur jurnal Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2022-yil 30-noyabrdagi 327/5-son qarori bilan tarix, iqtisodiyot, falsafa, filologiya, yuridik va pedagogika fanlari bo'yicha ilmiy darajalar yuzasidan dissertatsiyalar asosiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).

07.00.00 – TARIX FANLARI

<i>Алимджанов Бахтиёр Абдихакимович</i> «НА ЭТОМ СЪЕЗДЕ ИДЕЙНОМУ РАЗБРОДУ НУЖНО ПОЛОЖИТЬ КОНЕЦ», ИЛИ КАК СОЮЗ АРХИТЕКТОРОВ УЗБЕКИСТАНА НАЧАЛ МЫСЛИТЬ	11-17
<i>Esanova Nilufar</i> O'ZBEKISTON VA JANUBIY KOREYA O'RTASIDA OG'IR SANOAT TARMOQLARINING RIVOJLANISHIDAGI O'RNI	18-21
<i>Muminov Azizbek Ziyoviddinovich</i> JIZZAX VILOYATI JOYLASHGAN TABIIY OBYEKT LARNING TARIXIY-GEOGRAFIK TASNIFI VA TURISTIK SALOHİYATI	22-27
<i>Ne'matov Xumoyun To'liqin o'g'li</i> SHOHRUX MIRZO VA USMONIYLAR O'RTASIDAGI DIPLOMATIK ALOQALAR TARIXI	28-33
<i>Khudoyorov Noyibjon Maripjonovich, Ruziboev Samandarbek Sobirjon o'g'li</i> THE POLICY OF DEKULAKIZATION AND CONFISCATION OF PEASANT HOUSEHOLDS IN KAZAKHSTAN, 1929–1933.....	34-43
<i>Шамшетдинова Дилафруза Исмайыловна</i> ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЙ ПРОГРЕСС И ТРАНСФОРМАЦИЯ КУЛИНАРНЫХ ТРАДИЦИЙ В СЕЛЬСКОЙ МЕСТНОСТИ КАРАКАЛПАКСТАНА (1960-1980 ГГ.).....	44-48

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

<i>Kasimova Gulyar Axmatovna, Xaydarova Durdona Shuxratjon qizi</i> DAVLAT TIBBIY SUG'URTASI MEXANIZMIDA DORI-DARMON XARIDLARINING SAMARADORLIGINI OSHIRISH	49-56
<i>Abdullayev Abdulla Fayzulla o'g'li</i> AXBOROT MAHSULOTLARI BIZNESINI RIVOJLANTIRISHNING KO'P OMILLI EKONOMETRIK MODEL: OLS VA ARDL TAQQOSLASH	57-64

09.00.00 – FALSAFA FANLARI

<i>Tashanov Abduxoliq</i> BUZG'UNCHI G'OYALARINING IJTIMOIIY-SIYOSIY VA AXLOQIY MUAMMOLARI	65-71
<i>Jo'rayev Ahmad Muhammadiyevich</i> TASAVVUF TA'LIMOTIDA DINIY BAG'RIKENGLIK VA MILLATLARARO TOTUVLIK MASALALARI	72-78
<i>Tursunkulova Shaxnoza Tuychiyevna</i> TASAVVUFNING FALSAFIY JIHATLARI XUSUSIDA.....	79-84
<i>Ibraximova Dilorom Saloydinovna</i> RAQAMLI MUHITDA ESTETIK IDROKNING XUSUSIYATLARI.....	85-88
<i>Muxammadiyeva Oliyana Narzullayevna</i> OILA INSTITUTINI MUSTAHKAMLASH KONSEPSIYASI - OILA VA JAMIYAT IJTIMOIY BARQARORLIGINING MEZONI.....	89-92

<i>Matchanova Barno</i>	
MAFKURA VA MILLIY MAFKURA TUSHUNCHALARI:	
MAZMUN-MOHİYATI VA IJTIMOİY FUNKSIYALARI.....	93-98
<i>Uraqov Nodirbek Boboqulovich</i>	
BAG'RIKENGLIK G'OYASINING TASAVVUFİY-FALSAFIY TAHLILI	
(Maxdumi A'zamning "Risolai tanbeh ul-ulamo" asari asosida).....	99-104
<i>Raxmatov Alisher Obidovich</i>	
IJTIMOİY FALSAFADA INTEGRATSIYANING RIVOJLANISH BOSQICHLARI.....	105-108
<i>O'sarkulov Oybek Murodilovich</i>	
MILLIY IDENTIKLIKNING TRANSFORMATSIYASI VA IJTIMOİY INTEGRATSIYA:	
O'ZBEKISTONDAGI KOREYS DIASPORASI TAJRIBASI.....	109-115
<i>Fayziyev Xurshid Jumayevich</i>	
VOLTERNING "BAG'RIKENGLIK HAQIDA" ASARIDA JAN KALASNING QATL	
ETILISHI VA UNING OQIBATLARINI AKS ETTIRILISHI	116-121
<i>Shadmonova Zebiniso Amrulloevna</i>	
OILA SHAXS KAMOLOTINING ASOSIY IJTIMOİY MUHITI VA JAMIYAT	
BARQARORLIGINING OMILI SIFATIDA.....	122-126
<i>Idiboyev Abror Jamolovich</i>	
JAMIYAT IJTIMOİY-MA'NAVIY BARQARORLIKNI TA'MINLASHDA - YOSHLAR	
HUQUQIY TARBIYASINING O'RNI	127-130
<i>Ahmadjonov To'liqinbek Akramjon o'g'li</i>	
RAQAMLI OLAMNING YOSHLAR ONGIGA TA'SIRI.....	131-136
<i>Sodiqov Islombek Otabek o'g'li</i>	
RAQAMLI MADANIYAT TUSHUNCHASI VA UNING RIVOJLANISH BOSQICHLARI	137-141
<i>Abdurahimov Ravshanbek O'ktam o'g'li</i>	
HUQUQIY DEMOKRATIK JAMIYAT QURISH SHAROITIDA YOSHLAR HUQUQIY	
ONGINING SHAKLLANISH OMILLARI	142-146
10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI	
<i>Duvlaeva Nozigul Xolmuxammat qizi</i>	
INGLIZ VA O'ZBEK MATNLARIDA STILISTIK TASVIR VOSITALARI	147-151
<i>Зикруллаева Хусния Бахтияровна</i>	
СТРУКТУРА, ПРОИСХОЖДЕНИЕ И НОРМАТИВНЫЕ ОСОБЕННОСТИ	
ЗАИМСТВОВАННЫХ ТЕРМИНОВ В УЗБЕКСКОМ	
НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКОМ ТЕКСТЕ.....	152-156
<i>Turdiyeva Dilorom Soliyevna</i>	
PEDAGOGICAL STRATEGIES FOR INCLUSIVE LEARNING	157-162
<i>Eshmurotov Umidjon Temurovich</i>	
INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDAGI AFORIZMLARNING SEMANTIK XUSUSIYATLARI	163-167
<i>Avlayeva Saida Bozorovna</i>	
INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA COVID-19 PANDEMIYASI SHAROITIDA	
SHAKLLANGAN KISHILAR JAMOALARINI IFODALOVCHI NEOLOGIZMLAR.....	168-172
<i>Ubaydullaeva Dilfuza Akmal qizi</i>	
JURNALISTLARNI TAYYORLASHDA NUTQ MADANIYATI KOMPETENSIYALARINING	
STRUKTURASI	173-181

<i>Alimova Shaxnoza Yaxshiboyevna</i> ASSOTSIIATIV TAJRIBA PSIXOLINGVISTIKA USULI SIFATIDA	182-187
<i>Xudayberganov Nizomaddin Uktambay o'g'li, Mansurova Shaxinabonu Najmiddin qizi</i> O'ZBEK TILIDA SON VA SIFAT SO'Z TURKUMLARINI POS TEGGLASH ASOSIDA O'QITISH METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH TAMOIYILLARI	188-193
12.00.00 – YURIDIK FANLAR	
<i>Абдуллаева Дильдора Эльмуродовна</i> ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В СТАРТАП ПРОЕКТЫ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН НА ПРИМЕРЕ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ АКСЕЛЕРАТОРОВ И ИНКУБАТОРОВ.....	194-198
<i>Fayzullayeva Shaxlo Jumanioz qizi</i> THEORETICAL AND LEGAL ASPECTS OF INCLUSION OF COPYRIGHT OBJECTS IN INTERNATIONAL TRADE.....	199-204
<i>Qalandarov Aminjon Amondullayevich</i> KORPORATSIYALARDA AFFILLANGAN SHAXSLAR INSTITUTINING HUQUQIY TABIATI VA TARTIBGA SOLINISHI	205-212
<i>Uralov Sarbon Sardorovich</i> JINOYAT-PROTSESSUAL QONUNCHILIKDA VIDEOKONFERENSALOQA ORQALI TERGOV HARAKATLARINI TARTIBGA SOLISHNING UMUMIY SHARTLARI	213-218
<i>Xolmirzayev Muhsin Shavqiddin o'g'li</i> KRIMINOLOGIK PROGNOZLASHDA ANIQ FANLAR VA AXBOROT-KOMMUNIKATSIYA TEKNOLOGIYALARI YUTUQLARIDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI	219-225
<i>Dilboboyev Nozimbek</i> XORIJIY (CHET EL) VA MAHALLIY (MILLIY) INVESTITSIYA TUSHUNCHALARINING ILMIY-NAZARIY TAVSIFI, ULARNING BOZOR IQTISODIYOTIDAGI O'RNI VA AHAMIYATI.....	226-232
<i>Nishonov Abdulloh Ubaydulloh o'g'li</i> ATOM ENERGIYASINING XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHNING XALQARO-HUQUQIY ASOSLARI	233-240
<i>Asadov Shahridin Faxriddin o'g'li</i> FUQAROLIK HUQUQIDA XIZMATLARNING HUQUQIY TABIATI: KONSALTING XIZMATLARI MISOLIDA.....	241-243
<i>Абдужампоров Шахбоз Музаффар ўғли</i> НЕСАНКЦИОНИРОВАННЫЙ ДОСТУП И ХИЩЕНИЕ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ С ПЛАСТИКОВЫХ КАРТ: УГРОЗЫ, МОДЕЛИ ПРЕСТУПЛЕНИЙ И КОМПЛЕКСНЫЕ МЕРЫ ПРОТИВОДЕЙСТВИЯ.....	244-253
<i>Хасанов Турсунпулат Шавкатжон ўғли</i> МЕЖДУ АЛГОРИТМОМ И ЗАКОНОМ: ПРОБЛЕМА ПРАВОВОЙ ИДЕНТИФИКАЦИИ СМАРТ-КОНТРАКТОВ В ЦИФРОВУЮ ЭПОХУ	254-259
<i>Kadirova Moxigul Xamitovna</i> ZAMONAVIY DAVLAT BOSHQARUVI VA ADOLATLI SUD-HUQUQ TIZIMI	260-262
<i>Muxitdinova Firyuza Abdurashidovna</i> UCHINCHI RENESSANS SHAROITIDA VATANPARVARLIK G'OYASINING MA'NAVIY-HUQUQIY MOHIYATI (O'zbekiston tajribasi va xorijiy yondashuvlar qiyosida).....	263-269

<i>Shagilov Pulatbek Koptleuovich</i> JAMOAT XAVFSIZLIGIGA TAJOVUZ QILUVCHI HUQUQBUZARLIK LARGA QARSHI KURASHISH BO'YICHA ILG'OR XORIJIY MAMLAKATLARINING TAJRIBASI TAXLILI	270-276
<i>Kubaeva Ismigul Farkhod qizi</i> PARTY AUTONOMY VS CONSUMER PROTECTION IN INTERNATIONAL E-COMMERCE: THE CASE OF UZBEKISTAN IN COMPARATIVE PERSPECTIVE	277-283
<i>Нормуродова Азиза Азимжон кизи</i> ПОНУЖДЕНИЕ ЛИЦА К ВСТУПЛЕНИЮ В ПОЛОВУЮ СВЯЗЬ: ПРАВОВАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ОБЪЕКТИВНОЙ СТОРОНЫ ПРЕСТУПЛЕНИЯ.....	284-295
<i>Toshpo'latov Islom Otavulla o'g'li</i> O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA KADRLAR BILAN ISHLASH SIYOSATIDA MA'NAVIY- MA'RIFIY ISHLAR VA UNI ICHKI ISHLAR ORGANLARI TIZIMIGA TA'SIRI	296-301
<i>Аллашова Шийринай Турсынбаевна, Каримова Мадина Мирзаджоновна</i> ВИКТИМНОЕ ПОВЕДЕНИЕ ЖЕРТВ БЫТОВОЙ ПРЕСТУПНОСТИ И ЕГО ПРОФИЛАКТИЧЕСКОЕ ЗНАЧЕНИЕ	302-307
<i>Lutfullayeva Feruza Boboqulovna</i> HUQUQIY DAVLAT KONSEPSIYASINING ZAMONAVIY NAZARIY YONDASHUVLARI	308-312
<i>Abdugaffarov Davronbek Dilshod o'g'li</i> SHARTNOMALARNI AMALGA OSHIRISH USTIDAN SAMARALI PARLAMENT NAZORATI: O'ZBEKISTONDA XALQARO TIJORAT SHARTNOMALARIDA TARAFLARNING ERK MUXTORIYATINI KUCHAYTIRISH.....	313-317
<i>Jalilov Ravshanjon Abdukayumovich</i> INSON A'ZOLARI VA TO'QIMALARINING NOQONUNIIY AYLANMASI: JINOIY-HUQUQIY VA QIYOSIY TAHLIL	318-329
<i>Muxtorov Muhammad Amin Mirkomil o'g'li</i> MULK HUQUQINI MUHOFAZA QILISH ICHKI ISHLAR ORGANLARINING FAOLIYATI.....	330-337
<i>Karimov Ulugbek Hakimjonovich</i> LEGAL FOUNDATIONS OF PROSECUTORIAL SUPERVISION IN ENSURING THE ALLOCATION, USE, AND PROTECTION OF LAND PLOTS IN THE AGRARIAN SECTOR OF UZBEKISTAN	338-343
<i>Mirabdullayev Maqsudjon Mahmudjon o'g'li</i> MASHINALI O'QITISH USULLARI ASOSIDA XOSTNING XAVFSIZLIGINI BAHOLASH, MODEL VA ALGORITMLARINI ISHLAB CHIQISH.....	344-349
<i>Utebaev Salamat Maqsetbay o'g'li, Dauletbaeva Aynur Baxramovna</i> OILAGA QARSHI JINOYATLARNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI VA ULARNING OLDINI OLISH.....	350-354
<i>Tillayev Ikrom Rustamjonovich</i> HUQUQBUZARLIK LAR PROFILAKTIKASINI BELGILAB BERUVCHI UMUMIY VA SOHAVIY-HUQUQIY HUIJATLAR TAHLILI	355-362
<i>Xoshimova Nilufar Zafarjon qizi</i> O'ZBEKISTONDA MEHNAT MUNOSABATLARIDA MIGRATSIYA MUNOSABATLARI.....	363-366

13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI

Rahmonova Nilufar Najmiddin qizi BO'LAJAK O'QITUVCHILARNI FORSAYT TADQIQOT METODLARI ASOSIDA KREATIV KOMPETENSIYALARI TA'LIM TRAYEKTORIYASINI TASHKIL ETISH	367-371
<i>Abdurasulova Dilrabo Tolkunjon qizi</i> KOMPARATIVISTIKISTIK YONDASHUV TALABALARNING MADANIYATLARARO KOMPETENSIYASINI SHAKLLANTIRISHNING METODOLOGIK ASOSI SIFATIDA.....	372-380
<i>Таджиходжаева Эльвира Рашидовна</i> ЦИФРОВАЯ ГРАМОТНОСТЬ КАК ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ КАТЕГОРИЯ В СИСТЕМЕ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ НЕПРОФИЛЬНЫХ СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ.....	381-387
<i>Ravshanova Gulnoza Burxonovna</i> 5-SINF O'QUVCHILARINING ANTROPOMETRIK TOTAL KO'RSATKICHLARINI O'RGANISH BO'YICHA TADQIQOT BOSHIDA OLINGAN NATIJALAR TAHLILI.....	388-393
<i>Mirzaakhmedova Makhliyo Yuldashevna</i> THE IMPACT OF AUTHENTIC MATERIALS ON TEACHING BUSINESS WRITING SKILLS TO ESP STUDENTS	394-400

Received: 03 January 2026

Accepted: 17 January 2026

Published: 30 January 2026

Article / Original Paper

LABOR RELATIONS AND MIGRATION PROCESSES IN UZBEKISTAN

Khoshimova Nilufar Zafarjon Qizi

Namangan State University,

Faculty of Law, 1st-year Master's student

Abstract. In the current global economic context, labor migration significantly affects labor relations in Uzbekistan. This article analyzes migration trends from 2021 to 2025, the number of migrants, currency inflows, and the social and legal impacts of migration processes. The research is based on national and international sources and aligns with state policy reforms aimed at regulating labor relations and improving employment efficiency.

Keywords: labor migration; labor relations; labor law; currency inflows; employment policy.

O'ZBEKISTONDA MEHNAT MUNOSABATLARIDA MIGRATSIYA MUNOSABATLARI

Xoshimova Nilufar Zafarjon qizi

Namangan davlat universiteti,

yuridik fakulteti 1-kurs magistranti

Annotatsiya. Hozirgi global iqtisodiy sharoitda mehnat migratsiyasi O'zbekistonda mehnat munosabatlariga sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. Maqola 2021–2025 yillar davridagi migratsiya tendensiyalari, migrantlar soni, valyuta tushumlari, ijtimoiy va huquqiy ta'sirlarni tahlil qiladi. Tadqiqot natijalari milliy va xalqaro manbalar asosida amalga oshirilgan va davlat siyosatidagi islohotlar bilan uyg'unlashtirilgan.

Kalit so'zlar: mehnat migratsiyasi; mehnat munosabatlari; mehnat huquqi; valyuta tushumlari; bandlik siyosati.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V6SI1Y2026N57>

Kirish. Hozirgi global iqtisodiy rivojlanish sharoitida mehnat migratsiyasi milliy mehnat bozorlariga ta'sir etuvchi muhim ijtimoiy-iqtisodiy omil sifatida namoyon bo'lmoqda. Mehnat resurslarining mamlakatlar o'rtasida harakatlanishi ishchi kuchiga bo'lgan talab va taklif nisbatini qayta shakllantirib, mehnat munosabatlarining mazmuni va shakliga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Xalqaro mehnat tashkilotining so'nggi hisobotlarida ta'kidlanishicha, XXI asrda mehnat migratsiyasi mehnat bozorining mustaqil segmenti sifatida shakllanib bormoqda[1]. O'zbekiston uchun mehnat migratsiyasi ayniqsa dolzarb ahamiyatga ega, chunki mamlakat aholisining salmoqli qismi mehnat faoliyatini xorijda amalga oshiradi. So'nggi yillarda tashqi mehnat migratsiyasi nafaqat aholi bandligini ta'minlash vositasi, balki milliy iqtisodiyotga valyuta tushumlarini jalb qiluvchi barqaror manba sifatida ham namoyon bo'lmoqda[2]. Bu holat mehnat munosabatlarini faqat ichki bozor doirasida emas, balki transmilliy iqtisodiy munosabatlar tizimida ko'rib chiqishni taqozo etadi.

2021–2025-yillar davri O'zbekistonda mehnat migratsiyasi siyosatining sifat jihatdan yangi bosqichga o'tishi bilan xarakterlanadi. Ayniqsa, mehnat migrantlarini huquqiy himoya

qilish, ularni rasmiy mehnat shartnomalari asosida ishga joylashtirish va davlatlararo hamkorlikni kengaytirishga qaratilgan islohotlar amalga oshirildi[3]. Bu jarayonlar mehnat munosabatlarida migratsiya munosabatlarining institutsional asoslarini mustahkamlashga xizmat qildi. Shu bilan birga, mehnat migratsiyasi bilan bog'liq munosabatlar bir qator murakkab muammolarni ham yuzaga keltirmoqda. Xususan, norasmiy mehnat munosabatlari, mehnat huquqlarining to'liq ta'minlanmasligi va ijtimoiy kafolatlardan foydalanishdagi cheklovlar migrantlar uchun asosiy xavf omillari bo'lib qolmoqda[4]. Mazkur holat mehnat munosabatlarini xalqaro standartlar asosida takomillashtirish zarurligini ko'rsatadi. Ilmiy adabiyotlarda mehnat migratsiyasi ko'pincha iqtisodiy foyda nuqtai nazaridan tahlil qilinadi. Biroq, uni mehnat munosabatlarining tarkibiy qismi sifatida kompleks o'rganish kam uchraydi. Vaholanki, mehnat migratsiyasi mehnat shartnomalari, ish beruvchi va xodim o'rtasidagi munosabatlar, ijtimoiy himoya mexanizmlari va mehnat huquqining amal qilishi kabi muhim elementlar bilan chambarchas bog'liqdir[5].

Ushbu maqolaning asosiy maqsadi — O'zbekistonda mehnat munosabatlarida migratsiya munosabatlarining hozirgi holati, rivojlanish tendensiyalari va ularning ijtimoiy-iqtisodiy ta'sirini so'nggi besh yil ma'lumotlari asosida tahlil qilishdan iborat. Tadqiqot natijalari mehnat migratsiyasi sohasidagi davlat siyosatini takomillashtirish va ilmiy tadqiqotlarni chuqurlashtirish uchun nazariy-amaliy asos bo'lib xizmat qilishi ko'zda tutilgan.

Natijalar tahlili. Tadqiqot natijalari 2021–2025-yillar davrida O'zbekistonda mehnat migratsiyasi va uning mehnat munosabatlariga ta'sirini ko'rsatadigan statistik, qonuniy va institutsional jihatlar asosida tahlil qilindi.

2021–2025-yillarda O'zbekistondan chiqib ketgan mehnat migrantlari soni doimiy o'sish ko'rsatdi. Davlat statistika qo'mitasi ma'lumotlariga ko'ra, 2021-yili taxminan 1,2 million nafar fuqaro xorijda mehnat faoliyati bilan shug'ullangan bo'lsa, 2025 yili bu ko'rsatkich 1,6 millionga yetdi. Mehnat migrantlari asosan Rossiya, Qozog'iston va Janubiy Koreya kabi mamlakatlarga yo'nalgan. Xalqaro tashkilotlar hisobotlarida qayd etilishicha, mehnat migrantlarining 60–65% rasmiy shartnomalar asosida ishga joylashtirilgan[1]. Bu ko'rsatkich mehnat munosabatlari tartibini rasmiylashtirish yo'nalishida ijobiy tendensiyani ko'rsatadi. Mehnat migrantlari yuborgan pul mablag'lari O'zbekiston iqtisodiyoti uchun barqaror daromad manbai hisoblanadi. Markaziy bank ma'lumotlariga ko'ra, 2024 yili valyuta tushumlari 6,2 milliard AQSH dollariga yetdi. Bu, o'z navbatida, aholi daromadlarini oshirish, kambag'allikni qisqartirish va ichki iste'molni qo'llab-quvvatlashga xizmat qildi[2]. Tahlil natijalari shuni ko'rsatdiki, mehnat migratsiyasi:

- Mehnat bozorida ortiqcha bosimni kamaytirish;
- Mehnat standartlarini rivojlantirish va huquqiy himoyani kuchaytirish;
- Qayta integratsiya va riverting mexanizmlari orqali ishchi kuchini samarali taqsimlash;
- Xalqaro tajribalar asosida milliy siyosatni takomillashtirish imkoniyatlarini yaratish.

Shu bilan birga, tadqiqotda norasmiy mehnat munosabatlari va migrantlarning ijtimoiy himoyadan cheklangan holatlari asosiy muammolar sifatida aniqlandi[4].

O'zbekistonda mehnat migratsiyasini tartibga solish uchun davlat tomonidan qator chora-tadbirlar amalga oshirilgan. Xususan:

- Xorijda ishlayotgan fuqarolar uchun yuridik himoya va konsultatsiya markazlari tashkil qilindi;
- Davlatlararo kelishuvlar orqali rasmiy shartnomalarni kengaytirish;

- Mehnat kodeksiga kiritilgan o'zgarishlar orqali mehnat huquqlarini ta'minlash mexanizmi takomillashtirildi[7].

Bu chora-tadbirlar mehnat munosabatlarida migratsiyaning ijobiy ta'sirini oshirishga xizmat qilmoqda.

Muhokama. Tadqiqot natijalari ko'rsatdiki, mehnat migratsiyasi O'zbekistonda mehnat munosabatlarining asosiy tarkibiy qismiga aylanmoqda. Haqiqatan ham, migrantlar soni va ular yuborgan valyuta tushumlari mamlakat iqtisodiyoti va ijtimoiy sohasiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi.

Muhokama jarayonida aniqlandiki:

1. **Mehnat bozoriga ta'siri:** Mehnat migratsiyasi ichki bozorda ortiqcha ishchi kuchi bosimini kamaytirib, ichki mehnat standartlarini shakllantirishda muhim rol o'ynamoqda[2].
2. **Xalqaro tajribalar bilan qiyosiy tahlil:** O'zbekiston tajribasi Filippin va Meksika misolidagi davlatlar bilan solishtirilganda, rasmiylashtirilgan mehnat shartnomalari va davlatlararo kelishuvlar sonida qator farqlar bor. Bu milliy siyosatni yanada samaralilashtirish imkoniyatlarini ko'rsatadi[6].
3. **Ijtimoiy va huquqiy ta'sir:** Mehnat migratsiyasi ijtimoiy kafolatlar va huquqiy himoyani kuchaytirishni talab qiladi. Norasmiy mehnat munosabatlari va migrantlarning ijtimoiy himoyadan cheklangan holatlari asosiy muammo sifatida saqlanmoqda.
4. **Mehnat siyosati va institutsional mexanizmlar:** O'zbekistonda amalga oshirilayotgan islohotlar, xususan yuridik himoya markazlari va davlatlararo kelishuvlar, mehnat migratsiyasini rasmiylashtirish va samarali boshqarishga xizmat qilmoqda.

Muhokama natijalari shuni ko'rsatadiki, mehnat migratsiyasini faqat iqtisodiy jihatdan emas, balki ijtimoiy va huquqiy nuqtai nazardan ham integratsiyalash lozim. Bu holat milliy mehnat siyosatida uning tarkibiy elementi sifatida qarashni taqozo etadi.

Xulosa. Tadqiqot natijalari asosida quyidagilarni xulosa qilish mumkin:

1. Mehnat migratsiyasi O'zbekistonda mehnat munosabatlarining asosiy tarkibiy qismiga aylandi va iqtisodiy hamda ijtimoiy jihatdan muhim ahamiyatga ega.
2. Xorijda ishlayotgan migrantlar orqali yuborilayotgan pul mablag'lari valyuta tushumlari va aholi daromadlarini oshirishda muhim rol o'ynamoqda.
3. Norasmiy mehnat munosabatlari va migrantlarning ijtimoiy himoyadan cheklangan holatlari asosiy muammolar sifatida qolmoqda.
4. Davlatlararo kelishuvlar va rasmiylashtirilgan shartnomalar orqali mehnat migratsiyasini samarali boshqarish, mehnat standartlarini takomillashtirish va huquqiy himoyani kuchaytirish imkonini beradi.
5. Mehnat migratsiyasi siyosatini kompleks va uzoq muddatli yondashuv asosida rivojlantirish milliy mehnat munosabatlarini modernizatsiya qilishda asosiy vosita bo'lib xizmat qiladi.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. International Labour Organization. Global Estimates on International Migrant Workers. — Geneva: ILO, 2024. — P. 12–15.
2. O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki. Pul-kredit siyosati va mehnat migratsiyasi tahlili. — Toshkent, 2024. — B. 45–47.

3. Kambag'allikni qisqartirish va bandlik vazirligi. Tashqi mehnat migratsiyasi sohasidagi islohotlar. — Toshkent, 2023. — B. 18–21.
4. International Organization for Migration. Migration Situation Report: Uzbekistan. — Vienna: IOM, 2024. — P. 9–12.
5. Abdurahmonov Q.X. Mehnat iqtisodiyoti. — Toshkent: Iqtisodiyot, 2022. — B. 214–218.
6. World Bank. World Development Report: Migrants, Refugees and Societies. — Washington, 2023. — P. 89–92.
7. O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi. O'zbekistonda mehnat bozori ko'rsatkichlari. — Toshkent, 2024. — B. 30–35

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ S/1 (6) – 2026

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro‘yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
mas’uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog‘och ko‘chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog‘lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).